

ГИЛБЪРТ ЧЕСТЪРТЪН РАЯТ НА КРАДЦИТЕ

Част 0 от „Отец Браун“

Превод от английски: Анна Друмева, 2015

chitanka.info

Великият Мускари, най-известният от младите тоскански поети, влезе забързано в любимия си ресторант на брега на Средиземно море, покрит с тента и ограден с лимонови и портокалови дръвчета. Келнери в бели престилки вече зареждаха застланите с бели покривки маси с отличителните атрибути на ранен и изискан обяд, предназначен да достави на гостите удоволствие, граничещо с върховна наслада. Мускари бе с орлов нос като Данте, тъмната коса и шалчето му, също в тъмен цвят, се развяваха артистично; от раменете му се спускаше черна пелерина и като цяло той бе живото въплъщение на духа на венецианската мелодрама, така че дори да си бе сложил черна маска на лицето, това би било съвсем естествено. Държеше се така, сякаш трубадурите и до днес се радват на отколешното си положение в обществото, подобно на епископите. Доколкото неговият век позволяваше, кръстосваше света като Дон Жуан с рапира и китара в ръка.

Мускари никога не се разделяше с шпагите, с които се бе сражавал в редица легендарни вече дуели, нито пък с мандолината, с която правеше серенади на госпожица Етел Харогейт — с нищо неотличаваща се девица, дъщеря на обикновен йоркширски banker, дошъл на почивка. Все пак той не беше шарлатанин, нито пък отказващ да порасне хлапак, а просто един буен и типичен представител на своята латинска раса, напълно съзнателно приел ролята, която най-много му допада и неусетно сраснал се с нея. Поезията му се отличаваше с простотата и яснотата на прозата, бленуваше за слава, вино и женска красота с пламенна непосредственост, тъй чужда за обичайните за Севера мъгляви обекти на желанието, възпявани със също толкова мъгляви недомлъвки; за постудените и бягащи от категоричността народи неговата напористост бе опасна и дори престъпна. Подобно на огъня и морето, за тях той беше твърде първичен в страстта си, за да може да му имат доверие.

Bankerът и хубавата му дъщеря бяха отседнали в хотела, свързан с ресторанта и всъщност това бе причината заведението да се радва толкоз често на присъствието на Мускари. Обходи помещението с бърз поглед и веднага забеляза, че англичаните още не са слезли от стаите си. Ресторантът искреше, но все още бе почти празен. Двама свещеници разговаряха на маса в ъгъла, но Мускари (ревностен католик) им обърна толкова внимание, с колкото би удостоил двойка

гарвани. В този миг от съседната маса, полускрита зад обсипано със златни плодове портокалово дръвче, стана и тръгна към него човек, който на външен вид бе пълната му противоположност.

Посетителят беше облечен в костюм от туид в пъстро каре, съчетан с розова вратовръзка, остра яка и набиващи се на очи жълти ботуши — очевидно концепцията му за външния вид следваше традициите на Д'Ари от Маргейт, които повеляваха, че ежедневните дрехи трябва да представляват комбинация от удобство и предизвикателна фрапантност. Щом лондонското конте се приближи обаче, Мускари забеляза, че единственото нещо, което като че ли не бе на мястото си в иначе съвършения моден ансамбъл, е главата. Макар тялото да бе облечено като английско, изскочилата над твърдата като картон яка и комичната розова вратовръзка глава несъмнено беше италианска — със ситни къдрици и мургаво и живо лице. На всичкото отгоре това лице му бе познато — контетто, отправило се към него сред надигащия се боен ред англичани, връхлитащи наредените маси, бе неговият стар приятел Еза. В колежа го бяха смятали за дете чудо, на петнайсет години му предвещаваха европейска слава, но животът му се оказа провал — в началото се пробва като драматург и оратор, след години усамотяване стана актьор, после пътешественик, комисионер, журналист. Последно Мускари го знаеше от театралната сцена; той беше твърде привикнал към силните усещания на тази професия и се говореше, че е преживял някаква душевна драма.

— Еза! — извика изненадано поетът и подаде ръка. — Виждал съм те в различни роли, но не съм си и представял, че някой ден ще наденеш костюм на англичанин.

— Това — отвърна сериозно Еза — не е костюм на англичанин, а на италианеца от бъдещето.

— В такъв случай — отбеляза Мускари — предпочитам италианците от миналото.

— Грешиш, Мускари — поклати глава приятелят му. — През шестнайсети век ние, тосканците, бяхме първи във всичко — имахме най-здравата стомана, най-красивите скулптури, най-добрите лекарства... Защо сега да не разполагаме с най-модерните заводи, най-новите автомобили, солидна валута и най-модерните дрехи?

— Защото не си струва — отговори Мускари. — Италианците се противопоставят на прогреса просто защото са по-умни от останалите.

Хора, които виждат прекия път към добрия живот, никога няма да поемат по натоварените нови магистрали.

— За мен истинските звезди на Италия са Маркони и Д'Ануцио — рече Еза. — Повярвах във футуризма и се преквалифицирах във водач и придружител на туристи.

— Развеждач! — засмя се бардът. — Наистина ли това е днешното ти занимание? И кого развеждаш?

— Някой си Харогейт и неговото семейство.

— Да не е банкерът, отседнал в този хотел? — запита нетърпеливо поетът.

— Точно него.

— Добре ли се плаща за това?

— На мене — да — отвърна Еза със загадъчна усмивка. — Но пък аз съм един много особен водач. — След това изведнъж смени темата: — Той има дъщеря и син.

— Дъщерята е божествена — заяви Мускари, — докато бащата и синът са обикновени простосмъртни, предполагам. Но дори да оставим настрана безобидните му качества, банкерът е чудесен пример в подкрепа на моите аргументи. Харогейт притежава милиони в своите сейфове, а аз имам само дупка в джоба. Обаче смееш ли да кажеш, че той е по-умен, по-предприемчив или по-енергичен от мен? Той не е умен; очите му са като сини копчета; не е и енергичен — мести се от стол на стол като парализик. Може би е малко дребнав приятен старчок, но има пари, защото просто ги събира така, както момчетата колекционират марки. Ти си твърде умен, за да се заемеш с търговия или бизнес, Еза. За да спечелиш много пари, трябва не само да ти сече пипето, но и да си достатъчно глупав, за да ламтиш за богатства.

— Достатъчно съм глупав в този смисъл — рече мрачно Еза, — но по-добре млъкни, тъй като банкерът ще те чуе.

Господин Харогейт, големият финансист, наистина влизаше в помещението, но никой не гледаше към него. Беше едър възрастен мъж със сини проницателни очи и побелели русоляви мустаци; ако се съдеше по тежката му стъпка, човек би го взел най-малкото за полковник. В ръката си носеше няколко неотворени писма. Синът му Франк беше добре сложен къдрав младеж, загорял от слънцето и изпълнен с енергия; само че и към него никой не гледаше. Всички погледи, както обикновено, бяха приковани в Етел Харогейт. Тя бе като

древногръцка богиня със златиста си коса и тен като зора на фона на сапфирено море. Поетът Мускари си пое дълбоко дъх, всмука го с цялото си същество, сякаш едновременно с него всмукваше и се опиваше от духа на класичността, дело на предците му. Еза изучаваше девойката със също толкова напрегнат, но далеч по-загадъчен взор.

Госпожица Харогейт беше в лъчезарно настроение и готова за разговори; семейството ѝ бе усвоило по-свободния континентален маниер на общуване, който позволяваше да споделят трапезата с чужденеца Мускари и дори с придружителя Еза. Етел Харогейт бе венец на конвенционалността, сам по себе си съвършен и великолепен. Гордееше се с просперитета на баща си, отдаваше се с радост на модните си увлечения, флиртуваше и кокетничеше, беше любяща дъщеря — всичко това съчетаваше със слънчев и добър характер, който я превръщаше в безценно съкровище и допълнително гарантираше девичата ѝ непорочност.

Семейство Харогейт бяха силно разтревожени от преминаването на планината, което им предстоеше през идните дни. Заплашващата ги опасност не бе в падащите камъни и сипеците се лавини, а в нещо далеч по-романтично — говореше се, че в планините все още се подвизават разбойници, истински главорези от легендите, завардили прохода на Апенините.

— Хората тук разправят — поде Етел с ученически ентузиазъм, — че цялата тази област се управлява не от краля на Италия, а от краля на разбойниците. Кой е той?

— Един велик мъж, синьорина — отвърна Мускари. — Побратим на вашия Робин Худ, ако се не лъжа. За Монтано, кралят на разбойниците, за пръв път се разчу преди десетина години, когато се твърдеше, че бандитите са изчезнали. Славата му се разпространи като горски пожар, свирепите му прокламации се появиха във всяко село, а проломите бяха завардени от верните му хора с пушки в ръце. Шест пъти италианското правителство се опитваше да го покори и шест пъти жандармите се връщаха унизени, все едно са водили битка с Наполеон.

— Такива неща — отбеляза надутото bankerът — никога не могат да се случат в Англия. Сигурно ще е по-добре да изберем друг маршрут. Но пък водачът ни твърди, че е напълно безопасен.

— И стоя зад думите си — потвърди Еза презрително. — Минавал съм от там десетки пъти. Дори и някога да е имало такъв

хайдутин, когото нашите баби са наричали крал на крадците, то той отдавна е преминал в историята и легендите. Разбойничеството е напълно ликвидирано.

— Разбойничеството никога не може да се ликвидира напълно — възрази Мускари. — Въръженият бунт е присъщ на южняците, той е в кръвта ни. Нашите селяни са като планините — грубовати и жизнерадостни, но в недрата им гори огън. Достигнат ли до дъното на човешкото отчаяние, бедняците на север започват да пият, а нашите хващат кинжала.

— На поетите трябва да се прощава склонността към преувеличение — усмихна се Еза. — Ако Мускари беше англичанин, сигурно щеше да търси бандити и в Уондсуърт^[1]. Повярвайте ми, опасността да те пленят разбойници в Италия е също толкова реална, колкото да те скалпират в Бостън.

— И кога предлагате да преминем прохода? — попита смръщено господин Харогейт.

— О, звучи толкова страшно! — извика Етел и впи искрящите си очи в Мускари. — Наистина ли мислите, че пътят е опасен?

Поетът отхвърли назад буйната си коса.

— Зная, че е опасен — рече уверено той. — Но въпреки това ще се опитам да го премина.

Младият Харогейт бе оставен сам с чаша бяло вино и цигара, а красивата му сестра, банкерът, водачът и поетът се оттеглиха, като последният не спираше да сипе остроумия и шеги. Двата свещеници в ъгъла също станаха, по-високият, белокоп италианец, се насочи към вратата, а дребничкият се обърна и се отправи към сина на банкера, който с изненада установи, че божият служител е англичанин, тъй като си спомни, че го е виждал на някои от светските събирания на свои приятели католици. Отецът не му даде време да се опомни, а направо заговори:

— Господин Франк Харогейт, струва ми се — рече той. — Запознавали сме се официално, но едва ли ме помните. Това, което ще ви кажа, ще ви се стори странно и може би е по-добре да го чуете от чужд човек. Господин Харогейт, само една дума и тръгвам: погрижете се за сестра си, очаква я беда.

При все естественото братско безразличие, Франк не бе сляп за лъчезарността и невинната радост, излъчващи се от девойката, а и в

този миг сякаш за потвърждение от градината се чу веселият ѝ смях и затова той още по-озадачено погледна мрачния доброжелател.

— За разбойниците ли говорите? — попита той, в следващия миг се сети за собствените си опасения и възкликна: — Или и вие се страхувате от Мускари?

— Човек никога не може да предугади истинската беда — рече странният свещеник. — Но трябва да е готов да помогне, когато тя се случи.

След тези думи той веднага излезе от ресторанта, оставяйки Франк едва ли не с отворена уста.

* * *

Ден-два по-късно пътническа кола с цялата компания пълзеше и се клатушкеше по стръмния планински път. Независимо че Еза бодро отричаше опасността, а Мускари едва ли не бурно я предизвикваше, семейството на банкера твърдо следваше първоначалния си план, а в последния момент поетът бе решил да съчетае пътуването си с тяхното. По-изненадваща беше появата на свещеника от ресторанта, който обясни, че важни дела го карат да предприеме прекосяването на планината, но пък младият Харогейт не можеше да не свърже присъствието му с мистериозните прокоби от предишния ден.

Колата представляваше широк фургон, пригоден от изобретателския талант на водача, който доминираше в експедицията със своята активност и свежо остроумие. За опасността от разбойниците беше забранено да се мисли и говори, въпреки че се направиха компромиси за някои малки мерки за сигурност. Водачът и синът на банкера носеха заредени револвери, а Мускари с момчешко задоволство препаса къса закривена сабя под черната си пелерина.

Поетът се бе настанил на една ръка разстояние от очарователната англичанка; от другата ѝ страна седеше свещеникът, чието име беше Браун и който за щастие беше мълчаливец; водачът, бащата и синът бяха на задната седалка. Мускари беше с приповдигнат дух, сериозно вярваше в надвисналата над тях опасност и неспирните му приказки нищо чудно да бяха оставили у Етел усещането, че до нея седи истински луд. Но така или иначе имаше някаква лудост в прекрасното

изкачване сред островърхите канари, обрасли с дървета, което караше душата на девойката да прегърне като свой екстаза на Мускари и да му позволи да я отведе в необятните пурпурни небеса, изпълнени с търкалящи се слънца. Белият път се катереше като бяла котка; преминаваше над тъмните пропасти като опнато въже; а на места опасваше хълмовете като ласо.

И въпреки че се издигаха все по-нависоко, дивата пустош край тях бе като цветна градина. Слънчевите поляни бяха обагрени в невероятните преливащи се цветове на екзотични пъстри птици, разпръснати в окраските на стотици разцъфнали цветя. Няма похубави ливади и гори от английските; нито по-благородни хребети и бездни от тези в Сноудън и Гленкоу. Но Етел Харогейт никога преди не беше виждала южните долини, пренесени върху насечените северни върхове; ждрелото на Гленкоу, отрупано с плодовете на Кент. Това тук нямаше нищо общо с мразовитата пустош, която във Великобритания обикновено се свързва с планината; това беше по-скоро като разчупен палат, роден от земните трусове; като взривена с динамит леха холандски лалета, полетели към звездите.

— Прилича ми на кралската ботаническа градина в Ийстбърн — рече Етел.

— Тайната е във вулканите — отговори поетът. — Същата тайна се крие и зад идеята за революцията — едно нещо може да бъде не само страстно и стихийно, но и да носи плодове, да сътворява новото.

— Нима във вас не бушуват страсти? — усмихна се тя.

— Уви, аз все още нищо ценно не съм сътворил — призна Мускари. — Ако загина днес, ще си отида от този свят неженен и глупак.

— Не съм виновна, че тръгнахте с нас — каза тя след миг мълчание.

— Не бих си и помислил да ви виня — би било все едно да ви виня за опустошаването на Троя.

Стигнаха до едно място, където над пътя се извисяваха стръмни скали и го прихлупваха като разперени криле. Уплашени от надвисналата сянка над тесния корниз, конете забавиха крачка и запристъпваха несигурно. Кочияшът скочи на земята, за да ги поведе, но щом усетиха мигновеното отпускане на юздите, те станаха неуправляеми. Единият се изправи — ужасяващо огромно създание,

застанало на задните си крака — и изцвили. Това беше достатъчно за нарушаване на равновесието; колата се килна като пробит кораб и се сгромоляса върху храсталака по ръба на урвата. Мускари прегърна Етел, която се притисна към него и извика. Точно за тези мигове живееше той.

Величествените планини се завъртяха пред погледа на поета като пурпурни крила на вятърна мелница, но пък това не му се стори толкова странно, колкото постъпката на възрастния банкиер, който изведнъж се изправи и енергично скочи в пропастта, преди преобърналата се кола да го отнесе надолу. На пръв поглед това бе истинско самоубийство, но всъщност беше съвсем разумна и трезва постъпка. Йоркширеецът очевидно беше по-пъргав и проникателен, отколкото изглеждаше, тъй като се приземи на меко върху сякаш специално за целта обрасла с тучна трева и детелина полянка. Оказа се, че всички са имали щастието, макар и не по толкова грациозен и достоен начин, да се озоват на въпросната полянка, която се намираще непосредствено под резкия завой — мека зелена гънка в дългите зелени одежди на хълмовете. Цялата компания бе невредима, само дето багажът и съдържанието на джобовете им бе разпиляно в тревата. Разнебитената кола все още висеше, заплетена в храстите, а конете едвам я удържаха да не се изтърколи надолу в урвата. Първи се изправи дребният свещеник и се почеса по главата с изражение на глуповато чудене. Франк Харогейт го чу как измърмори: „И защо, в името на вси светии, паднахме точно тук?“.

Свещеникът огледа разхвърляните в безпорядък вещи наоколо и откри големия си чадър. Зад него бе широкополото сомбреро на Мускари, а още по-нататък — запечатано писмо. Погледна адреса и предаде плика на по-възрастния Харогейт. От другата му страна бе слънчобранът на госпожица Харогейт, а малко зад него лежеше странно миниатюрно шишенце. Отец Браун го вдигна, нехайно свали тапата, помириса го и изведнъж преbledня.

— Господи — прошепна той, — не може да е нейно! Нима бедата вече е дошла? — Пъхна шишенцето в джоба на жакета си. — Ще го прибера, докато науча малко повече.

Погледна състрадателно девойката, на която в този момент Мускари помагаше да се изправи.

— Попаднали сме в рая, това е знак на съдбата! — извика поетът. — Смъртните се катерят нагоре и падат надолу; само боговете и богините падат нависоко.

Действително изправената сред морето от цветя Етел изглеждаше толкова прелестна и щастлива, че съмненията на свещеника се разколебаха.

„Може би отровата не е нейна; може да е някой от мелодраматичните трикове на Мускари“ — помисли си той.

Бардът изправи дамата на крака, направи абсурден театрален поклон, извади закривената си сабя и преряза изопнатата по хълбоците на конете сбруя. Освободени от теглещия ги към пропастта товар, животните направиха крачка напред и замряха, все още разтреперани, в тревата. В този миг обаче последва нова изненада. От храстите излезе бедно облечен и силно обгорял от слънцето мъж и хвана юздите на конете. На колана му бе закачен широк и закривен нож; нямаше нищо друго забележително в него, освен внезапното му появяване. Поетът го попита кой е, но не получи отговор.

След като огледа сконфузената и стресната групичка, Мускари забеляза още един дрипав и мургав мъж, само че с къса пушка в ръка, да ги наблюдава от издадения скален ръб. Извърна се към пътя, откъдето бяха паднали, и видя дулата на четири карабини и още четири мургави лица с блестящи, но строги очи.

— Разбойниците! — извика Мускари с необяснима радост. — Това е клопка! Еза, направи ми услуга, застреляй кочияша и ми помогни да си пробием път — те са само шестима!

— Кочияшът — отговори мрачно Еза, пъхнал ръце в джобовете — е служител на господин Харогейт.

— И какво от това? Застреляй го, за бога! — заповяда нетърпеливо поетът. — Не виждаш ли, че е бил подкупен, за да преобърне колата с господаря си? Ще оставим дамата тук, а ние ще прогоним врага с атака.

Пое през високата трева, газейки цветята безстрашно, и се насочи към четирите карабини. Никой не го последва, с изключение на младия Харогейт, така че той се обърна и размаха заплашително сабята, за да поведе останалите. Водачът обаче все тъй си стоеше с ръце в джобовете, слабото му иронично италианско лице като че ли изведнъж се промени от вечерния сумрак.

— Мускари, ти ме мислиш за неудачник — поде спокойно Еза, — а себе си имаш за преуспял. Но аз съм постигнал повече от теб и ще остана завинаги в историята. Аз творях героични дела, а ти само пишеше за тях.

— Хайде! — изгърмя гласът на Мускари. — Нима ще стоиш там и ще дрънкаш глупости, когато трябва да спасим тази дама? За кого се мислиш?

— Аз съм Монтано! — извика развеждачът с висок и плътен глас. — Аз съм кралят на разбойниците и приветствам всички вас с добре дошли в моя летен дворец.

Още петима мъже със заредени оръжия излязоха от храстите и погледнаха към него в очакване на заповеди. Един от тях държеше свитък хартия в ръка.

— Това орлово гнезденце, в което сме се събрали — продължи водачът на разбойниците със същия спокоен и същевременно застрашителен тон, — заедно с пещерите отдолу е известно като Раят на крадците. Това е моята крепост сред тези хълмове; тази полянка, както безспорно сте забелязали, е незабележима както от пътя, така и от долината. Крепостта е не само непревземаема, но и невидима. Тук живея, а вероятно тук и ще умра, ако някога жандармите успеят да ме приклепят. Не съм от онези престъпници, които накрая разчитат на милостта на съда, аз разчитам на милостта на последния куршум.

Всички бяха вперили поглед в него, с изключение на отец Браун, който въздъхна облекчено и попипа малкото шишенце в джоба си.

— Слава богу — измърмори той. — Много по-вероятно е отровата да принадлежи на този разбойник, разбира се. Не се разделя с нея, за да не бъде заловен жив — като Катон.

Кралят на крадците продължаваше с вежливост, в която се таеше заплаха.

— Остана само да ви обясня, скъпи гости, условията, при които имам удоволствието да ви приютя в дома си. Вярвам, не е необходимо да разяснявам стария ритуал на откупа, който съм задължен да спазя, но той ще се отнася само за част от компанията. Още утре призори ще освободя преподобния отец Браун и знаменития сеньор Мускари и ще ги ескортирам до предните си постове. Поетите и свещениците, ако извините простотата на моето слово, никога не са имали пари. И тъй като не мога да взема нищо от тях, нека използвам възможността да

покажа преклонението си пред класическата литература и почитта си към Светата църква.

Той се усмихна студено; отец Браун примига за миг объркано и се заслуша с нараснал интерес. Главатарят на разбойниците взе големия хартиен свитък от помощника си и продължи:

— Намеренията ми спрямо останалите са ясно изразени в този документ, който ще бъде окачен във всяко едно село и на всеки кръстопът в долината. Няма да ви отегчавам с многословие, тъй като ще ви дам възможност сами да прочетете текста, но същността е следната: първо, обявявам, че съм заловил английския милионер, колоса на финансите, господин Самюъл Харогейт. После съобщавам, че съм намерил в него банкноти и ценни книжа на обща стойност две хиляди лири и тъй като не е морално да обявяваме на доверчивата публика неверни истории, предлагам предаването на парите да стане без отлагане. Моля, господин Харогейт, изпразнете джобовете си.

Банкерът го гледаше смръщено, лицето му бе зачервено и намусено, но поне привидно бе запазил спокойствие. Скокът от падащата кола изглежда беше изсмукал и последните му сили. Когато Мускари и синът му се бяха опитали да разкъсат клопката на разбойниците, той бе подвил опашка, а сега почервенялата му разтреперана ръка неохотно се насочи към вътрешния джоб и предаде на разбойника връзка книжа.

— Отлично! — извика весело престъпникът. — Засега всичко върви по мед и масло. Да минем към следващите точки от прокламация, която скоро ще стане известна на цяла Италия. Третата точка е откупът. Искам от приятелите на семейство Харогейт откуп от три хиляди лири, което е почти обидно малко за това семейство, като имаме предвид значението му. Кой не би платил тройно, за да продължи да общува с този изтъкнат дом? Не ще скрия, че документът завършва с известни заплахи за неприятните последствия, които биха възникнали в случай на неплащане на откупа, но докато чакаме развързката, дами и господа, уверявам ви, ще се радвате на нужните удобства, вино и пури и с това ви приветствам за добре дошли в луксозния Рай на крадците.

Междувременно на полянката се бяха събрали толкова много от съмнителните типове с карабини и мърляви шапки с прихлупени периферии, че дори и Мускари бе принуден да признае, че опитът му

да поведе битка с гола сабя в ръка е бил безнадежден. Поетът се огледа, но Етел бе отишла да утеша и успокои баща си, тъй като синовната ѝ обич беше също толкова силна, а може би и по-силна от донякъде снобската ѝ гордост от успехите му. Мускари, с нелогичността на влюбените, едновременно се възхищаваше и дразнеше от тази привързаност. Той пхна сабята обратно в ножницата и се отпусна с мрачно изражение на зеления килим. До него бе свещеникът и поетът раздражено обърна към него орловия си нос.

— Все още ли ме считате за прекалено романтичен? — попита той язвително. — Видяхте ли сега дали има разбойници в планината?

— Може и да има — отвърна отец Браун многозначително.

— Какво искате да кажете? — попита рязко Мускари.

— Искам да кажа, че съм озадачен. Озадачен съм по отношение на Еза, или Монтано, или каквото му е там името. Като разбойник той ми се струва много по-странен, отколкото дори и като придружител.

— Защо? — настоя събеседникът му. — Света Богородице! За мен е съвсем очевидно, че е разбойник!

— Смущават ме три неща — рече спокойно свещеникът. — И ще ми е интересно да чуя мнението ви за тях. Първо, трябва да ви кажа, че онзи ден аз също бях в онзи ресторант. След обяда вие и госпожица Харогейт тръгнахте напред, шегувахте се и се смеехте, а банкерът и водачът изостанаха, разговаряйки тихо. Но въпреки това чух Еза да казва: „Добре, нека малко се позабавлява; знаете, че ударът може да я пречупи“. Господин Харогейт не отговори, така че сигурно е знаел за какво става дума. Още тогава импулсивно предупредих брат ѝ, че я дебне беда, не обясних каква, тъй като не знаех. Сигурен съм обаче, че не е ставало дума за пленяването ни, защо разбойникът ще предупреждава своята жертва, защо изобщо да намеква за опасността, след като целта му е да ни вкара в капана? Ако ли не, тогава каква е тази беда, която тегне над госпожица Харогейт и която знаят както банкерът, така и водачът?

— Госпожица Харогейт е в опасност? — възкликна поетът и енергично се поизправи. — Продължавайте, моля ви!

— Всичките ми съмнения се въртят около главатаря на бандитите — продължи свещеникът замислено. — Второто, което ме смущава, е защо той изтъква в искането за откуп факта, че вече е взел от жертвата си две хиляди лири. Това с нищо не му помага, напротив,

приятелите на Харогейт биха се страхували повече за неговата съдба, ако мислят, че разбойниците са бедни и отчаяни. Въпреки това вземането на двете хиляди лири беше описано на първо място. Защо Еза Монтано толкова държи да съобщи на цяла Европа, че е ограбил някого, преди още да започне изнудването и да си прибере откупа?

— Нямам идея — призна Мускари и несъзнателно зарови ръце в черната си коса. — Само че вместо нещата да ми се изясняват, те стават все по-загадъчни. Какво е третото ви съмнение към краля на разбойниците?

— Третото съмнение — рече все тъй замислено отец Браун — е свързано с мястото, където се намираме. Защо нашият разбойник го нарича своя главна крепост и Рай на крадците? Очевидно е, че полянката е уязвима и лесна за откриване. Вярно е, както каза той, че не се вижда от долината, нито от пътя, но в никакъв случай не е крепост. Това би била най-лошата крепост в света, разположена е под главния високопланински път — най-вероятното място, откъдето ще минат жандармите. Пет стари карабини ни държаха на мушка половин час, а е нужен само един истински войник, за да ни изблъска в пропастта. Каквото и да е значението на тази цветна полянка, тя в никакъв случай не е укрепена позиция. Има нещо друго, някакво необяснимо значение, някаква стойност, която аз не мога да разбера. Тя е по-скоро нещо като импровизирана сцена за романтична комедия или...

Думите на дребния свещеник се редяха в отегчителна прямота, а Мускари, чиито животински сетива бяха нащрек, чу шум. Даже и за него той беше слаб и приглушен, но поетът бе готов да се закълне, че вечерният бриз носи топуркане на конски копита и викове.

В същия момент, дълго преди тропотът да е достигнал до почувствителните английски уши, Монтано се изкачи по склона, облегна се на едно дърво сред начупените храсти и впери поглед надолу по пътя. Представляваше странна картинка, тъй като в качеството си на крал на разбойниците си бе сложил широкопола шапка, а на кръста си бе запасал къса сабя, но светлият прозаичен костюм на разводача прозираше като кръпки отвсякъде.

След миг надменното маслинено лице се извърна към полянката и Еза махна с ръка. При този сигнал разбойниците се разпръснаха, но в определен ред, не безразборно, а подчинявайки се на партизанската си

дисциплина. Вместо да завардят пътя по дължината на хребета, те се разположиха странично зад дърветата и храсталаците, сякаш за да направят засада. Далечният шум все повече се усилваше, отекваше между канарите и вече ясно се долавяше глас, издаващ команди. Бандитите се снишиха, разнесоха се шепот и проклетия, сподирящи запъване на петлетата, изваждане на ножовете и триенето на каниите в камъните. След това шумовете от двата лагера се срещнаха — чу се чупене на клони, цвилене на коне и мъжки викове.

— Спасени сме! — извика Мускари, скочи на крака и размаха шапката си. — Жандармите са по петите им! Напред към свободата! Смърт на негодниците! Хайде, да не оставяме всичко на жандармите; нека забравим за миг ужасните модерни нрави. Да нападнем в гръб тези престъпници! Жандармите ни освобождават, хайде, приятели, нека им помогнем!

Захвърли шапката си към дърветата, извади отново сабята си и пое нагоре към пътя. Франк Харогейт скочи след него с револвер в ръка, но баща му грубо и с нетърпящ възражение тон му заповяда да се върне.

— Забранявам ти! — извика банкерът задавено. — Забранявам ти да се намесваш!

— Но, татко — отвърна топло Франк, — италианецът ни поведе, какво биха казали хората, ако се разчуе, че англичаните са останали назад?

— Безсмислено е — въздъхна по-възрастният мъж, който вече очевидно трепереше. — Безсмислено е, трябва да се подчиним на съдбата.

Отец Браун внимателно наблюдаваше разигралата се сцена, ръката му инстинктивно се прокрадна към сърцето и напипа малкото флаконче с отрова и лицето му изведнъж се озари от светлината на прозрението.

Мускари, без да чака подкрепа, се изкачи на пътя и удари краля на разбойниците по рамото. Еза залитна и се завъртя към него и тъй като също държеше извадена сабя, поетът, без повече приказки, го атакува. Двете остриета се кръстосаха със звън, но Монтано отпусна ръка и се засмя.

— Няма смисъл, стари приятелю! — извика той на италиански. — Този проклет фарс скоро ще свърши.

— Какво искаш да кажеш, мошенико? — попита разлютеният поет. — Нима куражът ти не струва повече от честността ти?

— Всичко при мене е преструвка — отговори добродушно водачът. — Аз съм актьор и дори някога да съм имал собствено лице, отдавна съм го забравил. Не съм нито истински разбойник, нито истински водач, а герой с различни маски. Човек не може да се дуелира с маска, нали? — Той се засмя с момчешко удоволствие и отново зае старата си разкрячена поза с гръб към битката.

Сред планинските скатове мракът се сгъстяваше и не беше лесно да се следи развоят на схватката, но се виждаше, че конниците са се врязали в притиснатите един към друг разбойници, които по-скоро се мотаеха в краката на конете, отколкото да се бият с жандармите. Картината напомняше на градска тълпа, препречила пътя на силите на реда и съвсем не съвпаднаше с представите на поета за последния отпор на отчаяни и кръвожадни бандити. Той наблюдаваше объркано случващото се, когато усети докосване по лакътя, дребният свещеник бе застанал до него като един малък Ной с голяма шапка и сега помоли за благоволенieto му да разменят няколко думи.

— Сеньор Мускари — поде отец Браун, — тази история е толкова странна, че, струва ми се, засягането на въпроси от лично естество не е непростимо. Моля ви, не се обиждайте, но в случая ще направите повече добро по друг начин, вместо да помагате на жандармите, които така или иначе ще победят. Простете ми неуместния въпрос, но тази девойка харесва ли ви? Имам предвид харесвате ли я дотолкова, че да се ожените за нея и да ѝ бъдете добър съпруг?

— Да — отговори простиичко поетът.

— А тя харесва ли ви?

— Така си мисля.

— Тогава идете и ѝ направете предложение — рече свещеникът. — Предложете ѝ всичко, на което сте способен; предложете ѝ небето и земята, луната и звездите, цялата вселена. Побързайте, времето изтича.

— Но защо? — попита озадачено бардът.

— Защото — отвърна отец Браун — нейната орис пристига.

— Това не е нейната орис, а нашите спасители — възрази Мускари.

— Идете при нея — повтори божият служител — и бъдете готов да я спасите от спасителите.

Разбойниците се разбягаха на всички страни, оставяйки след себе си единствено пукот от чупещи се клони, потъваха в гъсталака и високата трева, над която сега се появиха щръкналите шапки на катерещите се нагоре жандармеристи. Чу се нова команда, после шум от спускане и висок офицер с островърха шапка и лист хартия в ръка се появи в просеката, който представляваше вратата на Рая на крадците. За миг се възцари тишина, най-неочаквано нарушена от банкера, който извика с дрезгав глас:

— Ограбен съм! Ограбен съм!

— Как така? Нали ни взеха парите още преди няколко часа? — извика учудено синът му.

— Не говоря за парите — отвърна Харогейт изненадващо хладнокръвно. — Едно малко шишенце е изчезнало.

Офицерът пое през полянката, мина покрай краля на разбойниците и го халоса по рамото — жест между приятелско потупване и истински удар.

— Ако продължиш с тези номера, някой ден и ти ще си изпатиш.

Според артистичните представи на Мускари това съвсем не изглеждаше като залавянето на отявлен злодей. Жандармеристът се спря пред английското семейство и сковано поде:

— Самюъл Харогейт, в името на закона ви арестувам за злоупотреба с фондовете на банка „Хул и Худърсфилд“.

Великият банкер кимна със странна за случая деловитост, за момент като че ли се замисли и преди някой да успее да се намеси, се извърна и стъпи на ръба на скалата. След това рязко вдигна ръце и скочи така, както бе скочил от колата. Но този път не падна на малка полянка, а в пропастта и се превърна в купчина кървави кости.

Гневът на италианския жандармерист, изразен многословно пред отец Браун, беше примесен с възхищение.

— Напълно в негов стил да избяга по този начин — рече той. — Харогейт наистина беше голям разбойник. Последното му изпълнение е абсолютно безпрецедентно. Да избягаш с парите на банката в Италия и да платиш на мними разбойници за отвличането си, така че да разполагаш не само с обяснение за липсата на парите, но и за собственото си изчезване. Полицията със сигурност щеше да приеме

сериозно искането за откуп. Но той е правил такива номера в продължение на години, истински майстор е. Това ще е тежка загуба за семейството му.

Мускари отведе настрани нещастната дъщеря, която здраво се бе опряла на него и тази опора ѝ остана за дълги години. Но въпреки трагичната развръзка той не можеше да сдържи усмивката си и приятелски подаде ръка на Еза Монтано.

— И сега накъде? — попита той през рамо.

— В Бирмингам — отговори актьорът и издиша дима от цигарата си. — Не ти ли казах, че съм футурист? Наистина вярвам в тези неща — промяна, движение, новости всяка сутрин. Отивам в Манчестър, Ливърпул, Лийдс, Хъл, Хадърсфилд, Глазгоу, Чикаго... С една дума — към просветения, енергичен и цивилизован свят.

— Или още по-кратко — рече Мускари, — към истинския Рай на крадците.

[1] Квартал в Западен Лондон. — Бел.прев. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.